

ЗВІТ

**результати анкетування щодо якості реалізації дистанційного навчання
у період карантину здобувачами першого
(бакалаврського) рівня вищої освіти»
факультету «Образотворче мистецтво»
освітньо-професійних програм
«Станковий живопис»
«Графіка»
«Монументальне мистецтво і сакральний живопис»
«Станкова і монументальна скульптура»
«Реставрація та експертиза творів мистецтва»
«Мистецтвознавство»
1-4 курси, денна форма навчання
2020/2021 н.р.**

Опитування здобувачів вищої освіти щодо якості реалізації дистанційного навчання у період карантину здобувачами першого рівня вищої освіти» здійснюється відповідно до Положення про опитування учасників освітнього процесу в Харківській державній академії дизайну і мистецтв.

Таке опитування є формою участі здобувачів вищої освіти у системі внутрішнього забезпечення якості вищої освіти та реалізації принципу «студентоцентрованого» навчання.

Метою моніторингу було вивчення ступеня задоволеності здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти форматом навчання і якістю реалізації дистанційного навчання у період карантину.

Для отримання даних було використано анкетування студентів 1-4 курсів.

Опитування проводилось 06.04.2021-13.04.2021 р. Характеристика вибірки: 99 респондентів (40% від загальної кількості) студентів 1-4 курсів, здобувачі першого (бакалаврського) рівня вищої освіти факультету «Образотворче мистецтво» (освітньо-професійні програми «Станковий живопис», «Графіка», «Монументальне мистецтво і сакральний живопис», «Станкова і монументальна скульптура», «Реставрація та експертиза творів мистецтва», «Мистецтвознавство») денної форми навчання.

Навчальний рік у Харківській державній академії дизайну і мистецтв, як і у всіх навчальних закладах України, протікає в нових реаліях, які накладають на всіх учасників освітнього процесу карантинні обмеження. Це і протиепідемічні заходи, і необхідність проводити максимальну кількість занять дистанційно, що особливо складно для студентів з урахування особливостей навчання у закладі вищої художньої освіти і, найголовніше – психологічна готовність викладачів і студентів адаптуватися до нових умов.

На рисунку 1 – кількість варіантів відповідей на питання: «Чи адаптувалися Ви до умов дистанційного навчання?»

1. Чи адаптувалися Ви до умов дистанційного навчання?

99 ответов

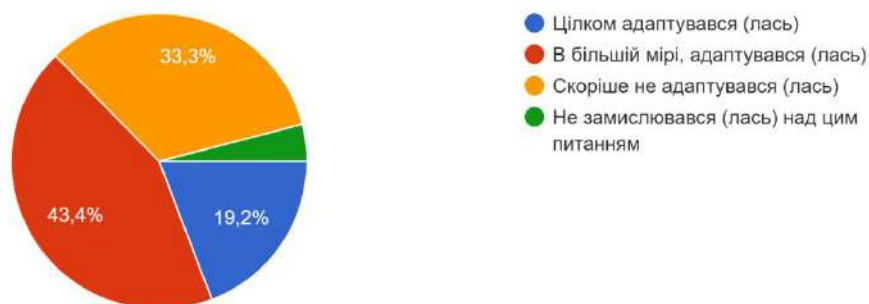

Рис. 1 – Кількість варіантів відповідей на питання: «Чи адаптувалися Ви до умов дистанційного навчання?»

Студенти факультету «Образотворче мистецтво», які вже пережили два семестри з частковим дистанційним навчанням (весняний 2019-2020 н. р. і осінній 2020-2021 н. р.) і продовжують навчання у весняному семестрі 2020-2021 року в умовах карантинних обмежень, відповіли на питання, чи адаптувалися вони до цих умов? Відповіді свідчать – переважна кількість (62,6%) відчуває що адаптувалися – 19,2% цілком адаптувались, 43,4% – в більшій мірі. Незначна кількість респондентів (4,2%) не замислювалась над питанням «адаптації». Майже третина опитуваних (33,2%) указали, що до умов дистанційного навчання так і не адаптувалась. (Рис. 1).

Результати відповідей на питання: «Чи адаптувалися Ви до умов дистанційного навчання?» у зв'язку з тим, що..» представлені в таблиці 1.

Таблиця 1

- Відповіді на питання: «Чи адаптувалися Ви до умов дистанційного навчання?»

Варіанти відповіді	Частка респондентів, що обрали відповідь, %
Цілком адаптувався (лась)	19,2
В більшій мірі, адаптувався (лась)	43,4
Скоріше не адаптувався (лась)	33,2
Не замислювався (лась) над цим питанням	4,2

2. Чи зручно Вам навчатися в дистанційному режимі?

99 ответов

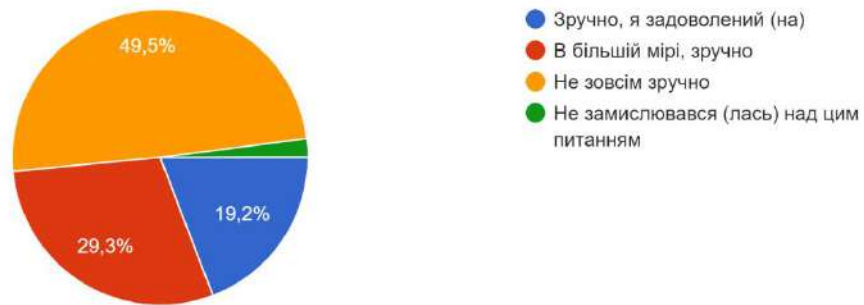

Рис. 2 – Кількість варіантів відповідей на питання: «Чи зручно Вам навчатися у дистанційному режимі?»

Результати аналізу відповідей на питання щодо зручності навчання у дистанційному режимі здебільшого збігаються із результатами відповідей на попереднє запитання – думки щодо «зручності» поділилися навпіл – 47,5% респондентів не виказали невдоволення щодо зручності навчання. Задоволених 19,2%, вважають, що їм, в більшій мірі, зручно – 28,3% опитуваних.

Майже стільки же респондентів (49,5%) указали, що їм не зовсім зручно навчатися у дистанційному режимі. Не переймаються цим питанням 3% опитуваних (Рис. 2).

Результати відповідей на питання: «Чи зручно Вам навчатися в дистанційному режимі?» представлені в таблиці 2.

Таблиця 2

- *Відповіді на питання: «Чи зручно Вам навчатися в дистанційному режимі?»*

Варіанти відповіді	Частка респондентів, що обрали відповідь, %
Зручно, я задоволений (на)	19,2
В більшій мірі, зручно	28,3
Не зовсім зручно	49,5
Не замислювався (лась) над цим питанням	3

3. На ваш погляд, навчальне навантаження на студентів в період карантину..
99 ответов

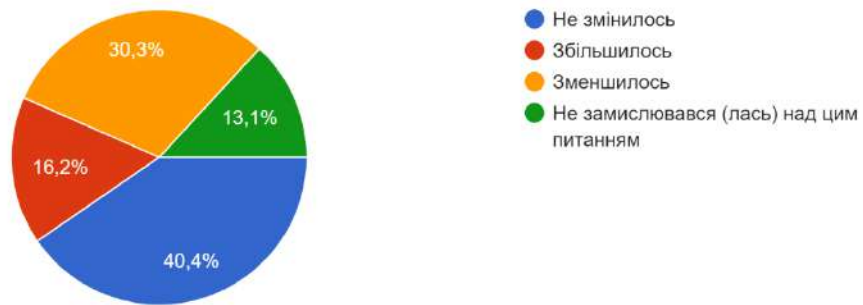

Рис. 3 – Кількість варіантів відповідей на питання: «На ваш погляд, навчальне навантаження на студентів в період карантину...»

Аналіз відповідей на питання щодо навчального навантаження показав, що сприйняття респондентами обсягів навчального навантаження дуже розбіжне – якщо 40,4% впевнені, що навантаження не змінилось, майже рівні частки опитуваних надали абсолютно протилежні відповіді – якщо 16,2% вважають, що збільшилось, 13,1% цим питанням не переймалися. Між тим 30,3% респондентів вважають, що навантаження зменшилось (Рис. 3).

Не дивно, з урахуванням специфіки навчання на факультеті ОМ навчальне навантаження тісно пов'язане із роботою у майстернях, лабораторіях – цю діяльність майже неможливо здійснювати поза навчальним закладом, у домашніх умовах.

Результати відповідей на питання: «На ваш погляд, навчальне навантаження на студентів в період карантину..» представлені в таблиці 3.

Таблиця 3

- *Відповіді на питання: «На ваш погляд, навчальне навантаження на студентів в період карантину...»*

Варіанти відповіді	Частка респондентів, що обрали відповідь, %
Не змінилось	40,4
Збільшилось	16,2
Зменшилось	30,3
Не замислювався (лась) над цим питанням	13,1

4. Які інформаційні ресурси використовують викладачі для Вашого онлайн-навчання? (За необхідності виберіть декілька варіантів відповіді)

99 ответов

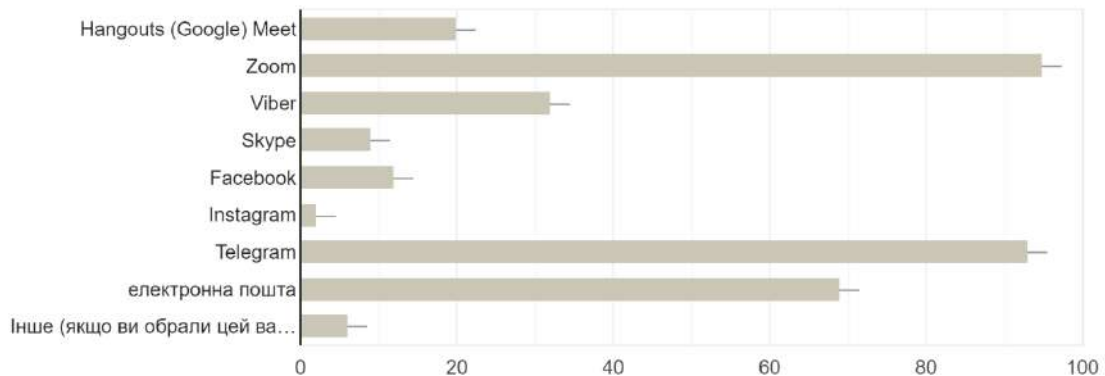

Рис. 4 – Кількість варіантів відповідей на питання: «Які інформаційні ресурси використовують викладачі для Вашого on-line навчання?»

Пріоритети щодо використовуваних викладачами інформаційних ресурсів розподілено у такому порядку (звернемо увагу, респондентам було запропоновано надати декілька варіантів відповідей). За результатами опитування у трійці лідерів – Zoom, Telegram, e-mail листування (Рис. 4).

Результати відповідей на питання: «Які інформаційні ресурси використовують викладачі для Вашого on-line навчання?» представлені в таблиці 4.

Таблиця 4

- Відповіді на питання: «Які інформаційні ресурси використовують викладачі для Вашого онлайн-навчання?»

Місце у рейтингу	Варіанти відповіді
1	Zoom
2	Telegram
3	e-mail листування
4	Viber
5	Hangouts (Google) Meet
6	Facebook
7	Skype
8	Інше (що саме?)
9	Instagram

5. Які форми робіт найчастіше використовують викладачі при дистанційному навчанні? (за потреби виберіть декілька варіантів відповіді)

99 ответов

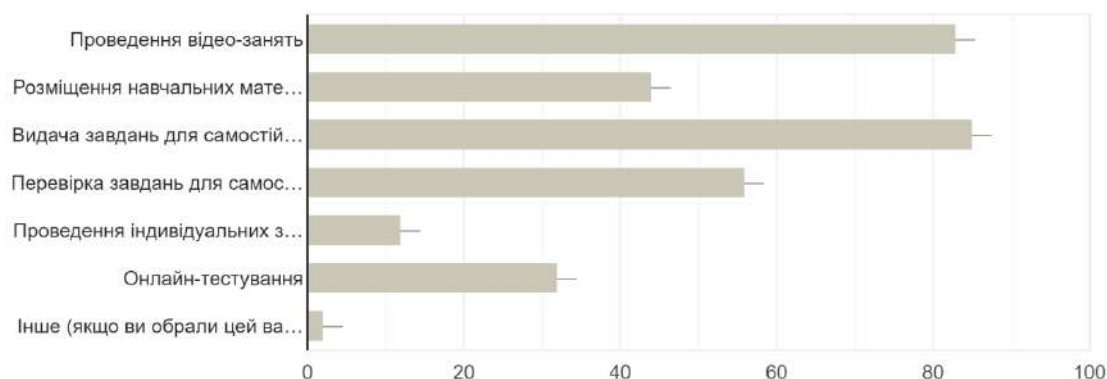

Рис. 5 – Кількість варіантів відповідей на питання: «Які форми робіт найчастіше використовують викладачі при дистанційному навчанні?»

Опитування виявило, що найчастіше викладачі використовують досить традиційні форми робіт, ті, які можуть бути забезпечені наявними ресурсами і технічними можливостями «домашнього» комп'ютерного і програмного забезпечення викладачів. На першому місці – видача завдань для самостійного виконання, на другому – проведення відео-занять, третє місце – перевірка завдань для самостійного виконання (Рис. 5).

Результати відповідей на питання: «Які форми робіт найчастіше використовують викладачі при дистанційному навчанні?» представлені в таблиці 5.

Таблиця 5

- Відповіді на питання: «Які форми робіт найчастіше використовують викладачі при дистанційному навчанні?»

Місце у рейтингу	Варіанти відповіді
1	Видача завдань для самостійного виконання
2	Проведення відео-занять
3	Перевірка завдань для самостійного виконання
4	Розміщення навчальних матеріалів
5	Онлайн-тестування
6	Проведення індивідуальних занять
7	Інше (що саме?)

6. Які ресурси Ви використовуєте для відправки виконаних робіт (завдань)?

99 ответов

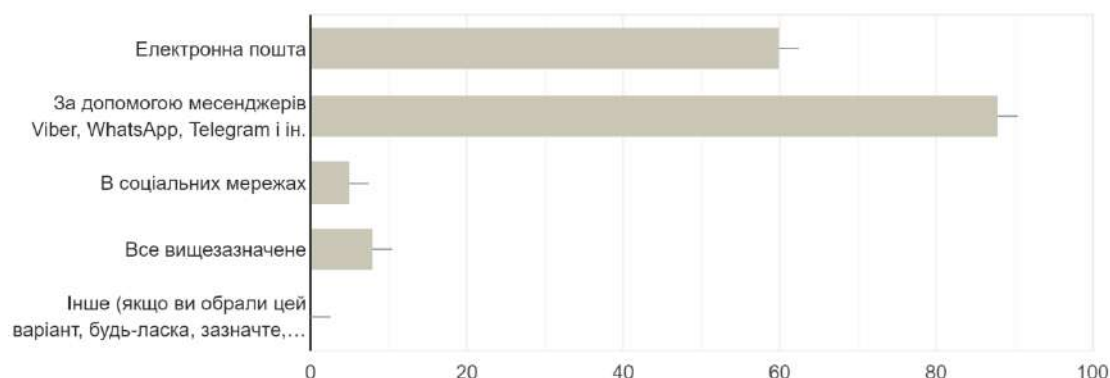

Рис. 6 – Кількість варіантів відповідей на питання: «Які ресурси Ви використовуєте для відправки виконаних робіт (завдань)?»

Для відправки виконаних навчальних завдань респонденти, за результатами опитування, використовують різноманітні канали комунікації. Приоритет – використання месенджерів Viber, WhatsApp і ін. (Рис. 6).

Результати відповідей на питання: «Які ресурси Ви використовуєте для відправки виконаних робіт (завдань)?» представлені в таблиці 6.

Таблиця 6

- Відповіді на питання: «Які ресурси Ви використовуєте для відправки виконаних робіт (завдань)?»

Місце у рейтингу	Варіанти відповіді
1	За допомогою месенджерів Viber, WhatsApp і ін.
2	Електронна пошта
3	Все вищезазначене
4	В соціальних мережах
5	Інше (що саме?)

7. Як змінилася відвідуваність навчальних занять студентами Вашої групи під час онлайн навчання?

99 ответов

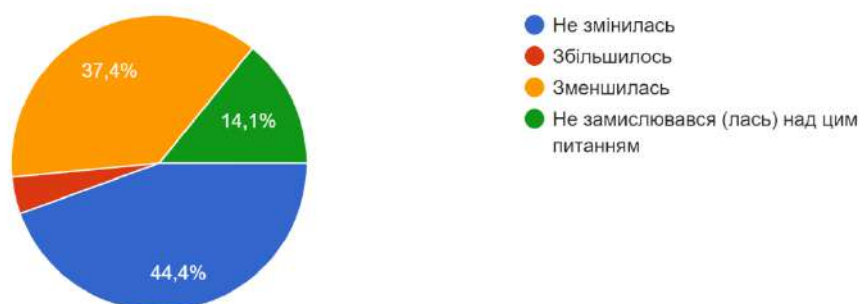

Рис. 7 – Кількість варіантів відповідей на питання: «Як змінилася відвідуваність навчальних занять студентами Вашої групи під час on-line навчання?»

На думку 44,4% студентів, які брали участь в опитуванні, відвідуваність навчальних занять студентами їх групи під час on-line навчання не змінилась. Не переймалися питаннями відвідуваності 14,1% респондентів, вважають, що відвідувати заняття одногрупники стали частіше 4,1% опитуваних, не згодні з ними і вважають, що відвідуваність зменшилась 37,4% респондентів (Рис. 7).

Результати відповідей на питання: «Як змінилася відвідуваність навчальних занять студентами Вашої групи під час on-line навчання?» представлені в таблиці 7.

Таблиця 7

- *Відповіді на питання: «Як змінилася відвідуваність навчальних занять студентами Вашої групи під час on-line навчання?»*

Варіанти відповіді	Частка респондентів, що обрали відповідь, %
Не змінилась	44,4
Збільшилось	4,1
Зменшилась	37,4
Не замислювався (лась) над цим питанням	14,1

8. Чи дотримуються викладачі розкладу навчальних занять в онлайн режимі?
99 ответов

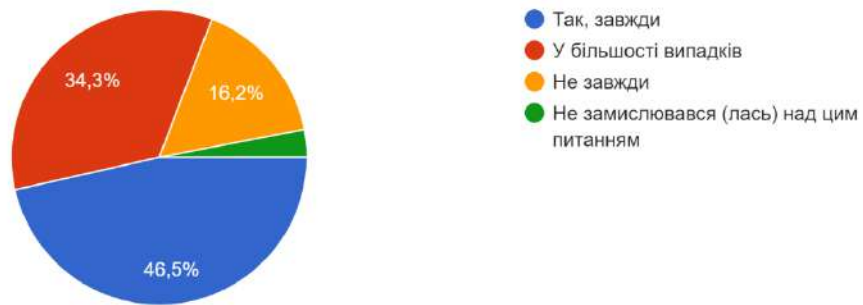

Рис. 8 – Кількість варіантів відповідей на питання: «Чи дотримуються викладачі розкладу навчальних занять в on-line режимі?»

Абсолютна більшість (80,8%) студентів означили, що викладачі завжди (46,5%) або ж у більшості випадків (34,3%) дотримуються розкладу навчальних занять в on-line режимі. Їм заперечують 16,2% респондентів, які вважають, що викладачі не завжди дотримуються розкладу, а 3% опитуваних указали, що не замислювались над цим питанням (Рис. 8).

Результати відповідей на питання: «Чи дотримуються викладачі розкладу навчальних занять в on-line режимі?» представлені в таблиці 8.

Таблиця 8

- *Відповіді на питання: «Чи дотримуються викладачі розкладу навчальних занять в on-line режимі?»*

Варіанти відповіді	Частка респондентів, що обрали відповідь, %
Так, завжди	46,5
У більшості випадків	34,3
Не завжди	16,2
Не замислювався (лась) над цим питанням	3

9. З якими труднощами Ви зіткнулися у процесі дистанційного навчання? (за потреби оберіть декілька варіантів)

99 ответов

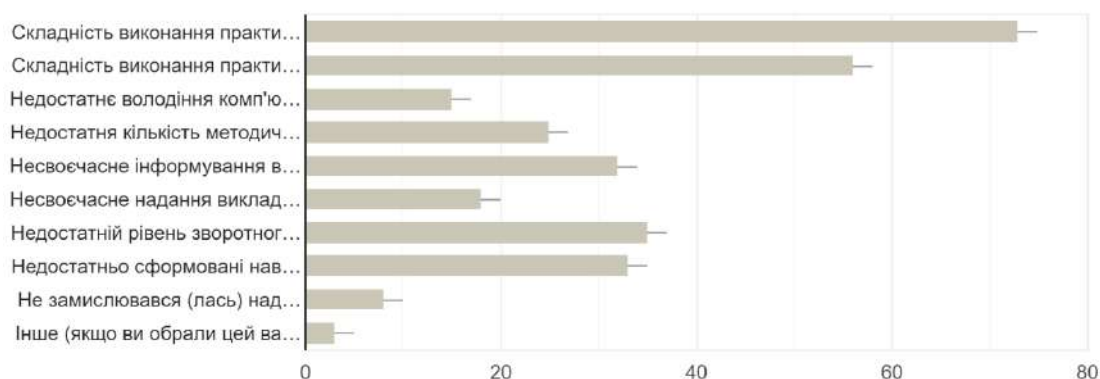

Рис. 9 – Кількість варіантів відповідей на питання: «З якими труднощами Ви зіткнулися у процесі дистанційного навчання?»

При відповіді на питання щодо труднощів, з якими студенти зіткнулися у процесі дистанційного навчання респондентам було запропоновано обрати кілька варіантів відповідей. Аналіз результатів дав змогу побудувати «рейтинг труднощів» (Рис. 9).

Результати відповідей на питання: «З якими труднощами Ви зіткнулися у процесі дистанційного навчання?» представлені в таблиці 9.

Таблиця 9

- Відповіді на питання: «З якими труднощами Ви зіткнулися у процесі дистанційного навчання?»

Місце у рейтингу	Варіанти відповіді
1	Складність виконання практичних завдань за фахом без доступу до майстерень і лабораторій
2	Складність виконання практичних завдань без пояснень викладача
3	Недостатній рівень зворотного зв'язку з викладачами
4	Несвоєчасне інформування викладачами щодо терміну виконання завдань
5	Недостатньо сформовані навички організації самостійної роботи (само менеджмент)
6	Несвоєчасне надання викладачами учбових матеріалів для дистанційного навчання
7	Недостатня кількість методичних матеріалів для організації дистанційного навчання

8	Недостатнє володіння комп'ютерними технологіями
9	Не замислювався (лась) над цим питанням
10	Інше (що саме?)

10. З якими технічними проблемами Ви зіткнулися в процесі дистанційного навчання?
99 ответов

Рис. 10 – Кількість варіантів відповідей на питання: «З якими технічними проблемами Ви зіткнулися в процесі дистанційного навчання?»

Майже половина студентів факультету «Образотворче мистецтво», які брали участь в опитуванні (47,5%) указали, що технічних проблем не було. Дратувала необхідність мати доступ до Інтернету 29,3% респондентів, навіть не замислювалися над цим питанням 9,1% опитуваних, сумували, що недостатньо володіють комп'ютерними технологіями 6% респондентів (Рис. 10).

Результати відповідей на питання: «З якими технічними проблемами Ви зіткнулися в процесі дистанційного навчання?» представлені в таблиці 10.

Таблиця 10

- Відповіді на питання: «З якими технічними проблемами Ви зіткнулися в процесі дистанційного навчання?»

Варіанти відповіді	Частка респондентів, що обрали відповідь, %
Проблем не було	47,5
Необхідність мати доступ до інтернету	29,3
Недостатнє володіння комп'ютерними технологіями	6
Не замислювався (лась) над цим питанням	9,1
Інше (що саме?)	8,1

11. Ваша оцінка роботи викладачів в рамках дистанційного навчання?
99 ответов

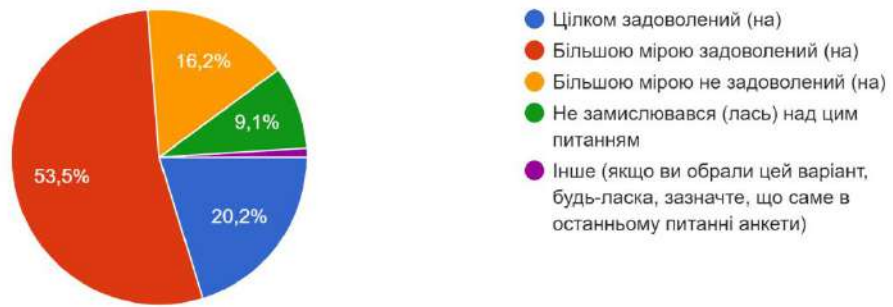

Рис. 11 – Кількість варіантів відповідей на питання: «Ваша оцінка роботи викладачів в рамках дистанційного навчання?»

Переважає більшість (73,7%) студентів, які брали участь в опитуванні, високо оцінили роботу викладачів в умовах дистанційного навчання – 20,2% задоволені цілком, 53,5% – більшою мірою задоволені. Між тим, 9,1% респондентів не переймалися цим питанням, а 16,2% опитуваних виказали незадоволення (Рис.11).

Результати відповідей на питання: «Ваша оцінка роботи викладачів в рамках дистанційного навчання?» представлені в таблиці 11.

Таблиця 11

- *Відповіді на питання: «Ваша оцінка роботи викладачів в рамках дистанційного навчання?»*

Варіанти відповіді	Частка респондентів, що обрали відповідь, %
Цілком задоволений (на)	20,2
Більшою мірою задоволений (на)	53,5
Більшою мірою не задоволений (на)	16,2
Не замислювався (лась) над цим питанням	9,1
Інше (що саме?)	1

На відповідь щодо викладачів, які (за навчальними дисциплінами) не проводили занять, виявили бажання надати відповідь 25,2% студентів із тих, хто брав участь в опитуванні. На думку деяких студентів не всі викладачі проводили, під час карантину, навчання в дистанційному форматі, інші респонденти вказують, що всі заняття проводились.

Результати (у порядку зростання за кількістю виборів) відповідей на питання: «Вкажіть прізвища викладачів чи навчальні дисципліни за якими не проводилось навчання в дистанційному форматі» представлені в таблиці 12.

- *Відповіді на питання: «Вкажіть прізвища викладачів чи навчальні дисципліни за якими не проводилось навчання в дистанційному форматі».*

Місце у рейтингу	Варіанти відповіді
1	Все було
2	Таких нема
3	Скульптура і робота у матеріалі, бо нажаль в дистанційного форматі це не можливо!!!!
4	Рисунок і живопис за відсутності доступу до природи , і тому змоги виконувати завдання
5	Живопис
6	Рисунок
7	Композиція
8	Робота в матеріалі
9	Наче все будо, цього року точно
10	Всі проводять заняття
11	Історія мистецтва, техніка і технологія олійного живопису
12	Фотографіка

13. Ваша оцінка роботи куратора в рамках дистанційного навчання?

99 ответов

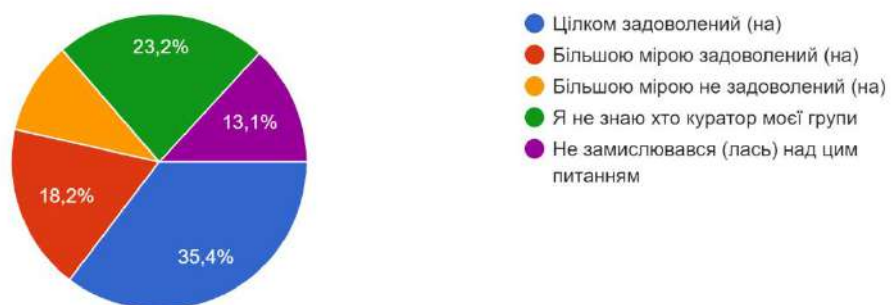

Рис. 12 – Кількість варіантів відповідей на питання: «Ваша оцінка роботи куратора в рамках дистанційного навчання?»»

Не менше розбіжностей у думках респондентів щодо оцінки роботи кураторів. Цілком задоволені 35,4% опитуваних, більшою мірою задоволені 18,2% респондентів, більшою мірою незадоволених 10,1%, навіть не замислювались над цим питанням 13,1% студентів, які брали участь в опитуванні, а 23,2% респондентів указали у своїх відповідях, що навіть не знають, хто куратор їх групи (Рис. 12).

Результати відповідей на питання: «Ваша оцінка роботи куратора в рамках дистанційного навчання?» представлені в таблиці 13.

Таблиця 13

- *Відповіді на питання: «Ваша оцінка роботи куратора в рамках дистанційного навчання?»*

Варіанти відповіді	Частка респондентів, що обрали відповідь, %
Цілком задоволений (на)	35,4
Більшою мірою задоволений (на)	18,2
Більшою мірою не задоволений (на)	10,1
Не замислювався (лась) над цим питанням	13,1
Я не знаю, хто куратор моєї групи	23,2

14. Чи задоволені Ви рівнем організаційної, інформаційної, соціальної, консультаційної підтримки студентів в ХДАДМ?

99 ответов

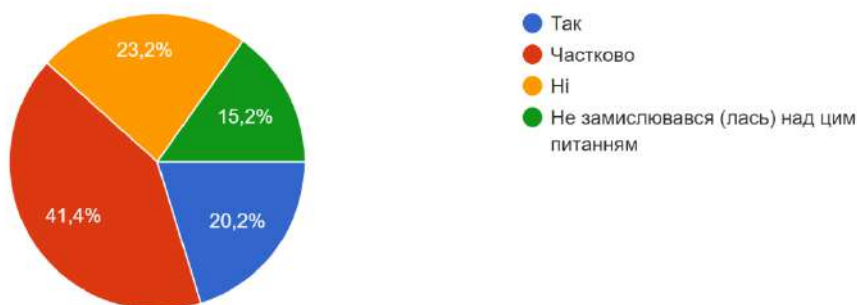

Рис. 13 – Кількість варіантів відповідей на питання: «Чи задоволені Ви рівнем організаційної, інформаційної, соціальної, консультаційної підтримки студентів у ХДАДМ?»

Задоволених рівнем організаційної, інформаційної, соціальної, консультаційної підтримки студентів у ХДАДМ 20,2% опитуваних, майже половина (41,4%) респондентів указали, що задоволені частково. Незадоволених 23,2%, а тих, хто не переймався питаннями своєї задоволеності рівнем підтримки – 15,2% серед студентів, які брали участь в опитуванні (Рис. 13).

Результати відповідей на питання: «Чи задоволені Ви рівнем організаційної, інформаційної, соціальної, консультаційної підтримки студентів у ХДАДМ?» представлені в таблиці 14.

- *Відповіді на питання: «Чи задоволені Ви рівнем організаційної, інформаційної, соціальної, консультаційної підтримки студентів у ХДАДМ?»*

Варіанти відповіді	Частка респондентів, що обрали відповідь, %
Так	20,2
Частково	41,4
Ні	23,2
Не замислювався (лась) над цим питанням	15,2

15. Хто Вам надає підтримку? (позначте не більше 3-х варіантів)
99 ответов

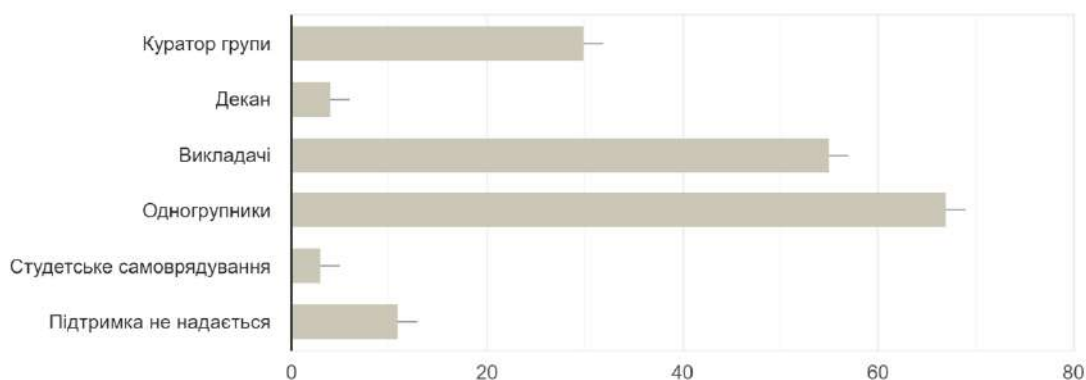

Рис. 14 – Кількість варіантів відповідей на питання: «Хто Вам надає підтримку?»

Респондентам запропоновано позначити три варіанти відповідей на питання щодо тих (перелічити), хто ж надає студентам підтримку? За відповідями побудовано рейтинг тих, хто, на думку опитуваних, більш відзначився у наданні підтримки. На першому місці – одногрупники, почесне друге зайняли викладачі, на третьому у пріоритеті вибору – куратори. Частина респондентів вважає, що підтримка не надається (Рис. 14).

Результати відповідей на питання: «Хто Вам надає підтримку?» представлені в таблиці 15.

- *Відповіді на питання: «Хто Вам надає підтримку? (позначте не більше 3-х варіантів)»*

Місце у рейтингу	Варіанти відповіді
1	Одногрупники
2	Викладачі
3	Куратор групи
4	Підтримка не надається
5	Декан
6	Студентське самоврядування

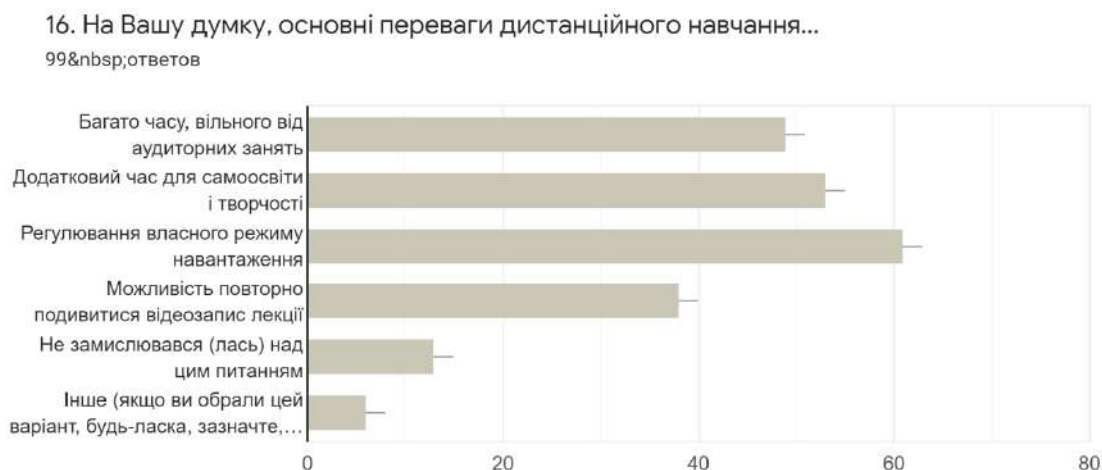

Рис. 15 – Кількість варіантів відповідей на питання: «На Вашу думку, основні переваги дистанційного навчання...»

Респондентам запропонували перелічити основні (на їх думку) переваги дистанційного навчання. На першому місці серед «переваг» – можливість регулювати власний режим навантаження, на другому місці – можливість мати додатковий час для самоосвіти і творчості, почесне третє місце серед переваг – можливість повторно подивитись відеозапис лекцій.

Респонденти не забули про таку перевагу (на їх думку) дистанційного навчання – мати багато часу, вільного від аудиторних занять (і занять взагалі) (Рис. 15).

Результати відповідей на питання: «На Вашу думку, основні переваги дистанційного навчання...» представлені в таблиці 16.

Таблиця 16

- Відповіді на питання: «На Вашу думку, основні переваги дистанційного навчання...»

Місце у рейтингу	Варіанти відповіді
1	Регулювання власного режиму навантаження

2	Додатковий час для самоосвіти і творчості
3	Можливість повторно подивитись відеозапис лекцій
4	Багато часу, вільного від аудиторних занять
5	Не замислювався (лась) над цим питанням
6	Інше (що саме?)

17. На Вашу думку, основні недоліки дистанційного навчання...

99 ответов

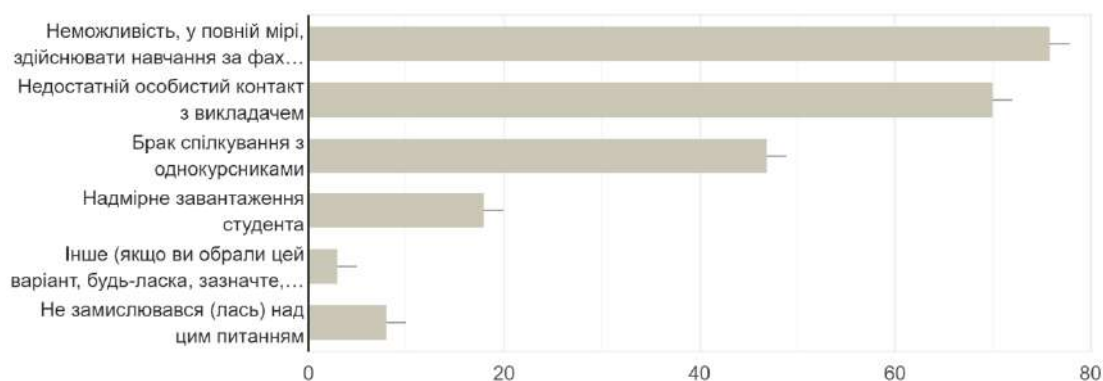

Рис. 16 – Кількість варіантів відповідей на питання: «На Вашу думку, основні недоліки дистанційного навчання...»

Найважливіший, на думку респондентів, недолік дистанційного навчання – неможливість, у повній мірі, здійснювати навчання за фаховими дисциплінами (живопис, рисунок, робота у матеріалі, тощо). Потреба у контактах із викладачами переважила потребу у спілкуванні із однокурсниками (Рис. 16).

Результати відповідей на питання: «На Вашу думку, основні недоліки дистанційного навчання...» представлені в таблиці 17.

Таблиця 17

- Відповіді на питання: «На Вашу думку, основні недоліки дистанційного навчання...»

Місце у рейтингу	Варіанти відповіді
1	Неможливість, у повній мірі, здійснювати навчання за фаховими дисциплінами (живопис, рисунок, робота у матеріалі, тощо)
2	Недостатній особистий контакт з викладачем
3	Брак спілкування з однокурсниками
4	Надмірне завантаження студента
5	Не замислювався (лась) над цим питанням
6	Інше (що саме?)

Більше половини опитуваних (65%) вказали, що під час карантину проживають у домашніх умовах. У гуртожитку проживають 20%, на приватній (знімною) квартирі – 15% респондентів.

Результати відповідей на питання: «Вкажіть, будь ласка, де Ви проживаєте у період карантину?» представлені в таблиці 18.

Таблиця 18

- *Відповіді на питання: «Вкажіть, будь ласка, де Ви проживаєте у період карантину?»*

Варіанти відповіді	Частка респондентів, що обрали відповідь, %
В домашніх умовах	65
У гуртожитку	20
На приватній (знімною) квартирі	15

Респондентам було запропоновано, якщо вони відповіли на одне з питань опцією «інший варіант», в довільній короткій формі сформулювати, що саме вони вважають іншим варіантом відповіді і виказати побажання, які сприятимуть розвитку та покращення дистанційного навчання в ХДАДМ.

На це питання (коротко чи у розгорнутому вигляді) надали відповіді 100%. Нижче як приклади наведено найбільш показові та водночас типові відповіді, коментарі та побажання (орфографію збережено).

До варіантів відповідей на питання: «Які інформаційні ресурси використовують викладачі для Вашого on-line навчання?» додали, що, окрім перелічених, викладачі і студенти використовують месенджер Discord, як зручний засобу комунікації в команді.

Більшість «побажань» дуже короткі:

- Не відповідала
- Немає
- Discord. 16. Не витрачається час на дорогу, вільний графік.17. Самоорганізація
- Все гарно
- Побажань немає
- Поверніть очне я не можу так більше жити
- Переваг немає.
- Не розумію, як можна навчатися живопису на дистанційному навчанні. Якщо немає у повній мірі бажання щось робити в період карантину. Хоть щось!
- Максимально незадоволений тим, що не бачу своїх улюблених одногрупниць.
- Дистанційне навчання це жах! Я не бачу свого росту, не отримую нових навичок та не маю можливості відпрацьовувати старі. «На скульптурному

відділенні не має заочного навчання»- а що зараз?! Дуже не вистачає, майстерні та викладачів.

- Від себе скажу що мені шкода студентів які навчаються на контракті.
- Нема.
- У період карантину відчуваю недостатнього творчого оточення. Немає відчуття художнього життя ... Стає складно, начебто все застигло ...
- Хочу запропонувати, коли стане тепліше (+15) проводити якісь зайняття на подвір'ї , здійснюючи умови карантину.
- На моєму курсі навчається 6 людей , аудиторія дозволяє нам там всім поміститись навіть під час умов карантину... Дуже важко функціонувати в творчому , художньому сенсі , залишившись без відчуття об'єднаності стійною справою, без колективу , без місця.
- Важко в домашніх(гуртожиткових) умовах виконувати творчі завдання на форматах.
- Дуже прошу щось із цим зробити ...
- Відчувається ступор та психологічний тиск , коли приходиться так навчатись...
- В зазначений час не завжди є доступ до ноута, інтернета.
- Фахові дисципліни (живопис, рисунок, ...) зовсім не пристосовані до дистанційного навчання.
- Неможливість почути коментарі викладачів, порівняння з однокласниками, їх роботами, неможливість почути критику робіт – вся праця стає бесплідною. Відсутність якогось «лекційного відео матеріалу» за фаховими предметами – навчання перетворюється лише в задання завдань та їх перевірку, без теоретичного, надхненного, буденного аналізу/спроб/обговорень/без академічного процесу як такого.
- Залучити більше викладачів до використання месенджерів.
- Лекційні заняття краще проводити у дистанційній формі, а практичні в аудиторіях . Інакше втрачається сенс навчання.
- Переваги в дистанційному навчання на спеціалізація «графіка» не існує.
- Хотілося-б повернутись до традиційного способу навчання, все інше в умовах дистанційного навчання влаштовує.
- На мою думку, було б непогано зробити обов'язкові онлайн-зустрічі з викладачами з рисунку та живопису, щоб звітувати їм про процес виконання робіт. Коли немає чітких щотижневих дедлайнів, важко фокусуватися на послідовному виконанні великої кількості робіт.
- Не доотримую безцінного досвіду викладачів.
- Розвиток завжди потрібна штука, не вистачає часом більш сучасного матеріалу і підходу до навчання у вузі, моя спеціальність мене повністю влаштовувала.
- Я пропоную запровадити відео уроки з теоретичних завдань.
- 10. Залежність від якості інтернету та справності техніки.
- 16. перевага – економія часу значна, який я раніше використовувала на дорогу до академії. Комфортна температура приміщення вдома, бо в академії занадто холодно сидіти на парах зимою.

- Цілком усе влаштовує, але дуже не зручно навчатись не в лоні академії, якщо можливо зробити хоча б по декілька годин заняття один на один з викладачем, було би набагато краще і зручніше.
- Технічні проблеми – живопис та композу по фото в соц. мережах не обґрунтувати. Недостатня якість зображення на фото та інші недоліки, включно навіть зорового контакту.
- Дистанційне навчання найогидніше що можна придумати, це не навчання!
А маячня цілковита.

Як бачимо (за кількістю і емоційною напругою відповідей), респонденти знайшли у дистанційному навчанні не тільки недоліки, а й переваги.

Серед студентів, які брали участь в опитуванні 37% навчаються за ОПП «Графіка», 22% – «Станковий живопис», 17% – «Реставрація та експертиза творів мистецтва», 16% – «Монументальне мистецтво і сакральний живопис», 5% – «Станкова і монументальна скульптура» і 3% – «Мистецтвознавство».

Результати відповідей на питання: «За якою освітньою програмою Ви навчаєтесь (спеціальність)?» представлені в таблиці 20.

Таблиця 20

- *Відповіді на питання: «За якою освітньою програмою Ви навчаєтесь (спеціальність)?»*

Варіанти відповіді	Частка респондентів, що обрали відповідь, %
ОПП «Станковий живопис»	22
ОПП «Графіка»	37
ОПП «Монументальне мистецтво і сакральний живопис»	16
ОПП «Станкова і монументальна скульптура»	5
ОПП «Реставрація та експертиза творів мистецтва»	17
ОПП «Мистецтвознавство»	3

21. На якому курсі Ви навчаєтесь?

99 ответов

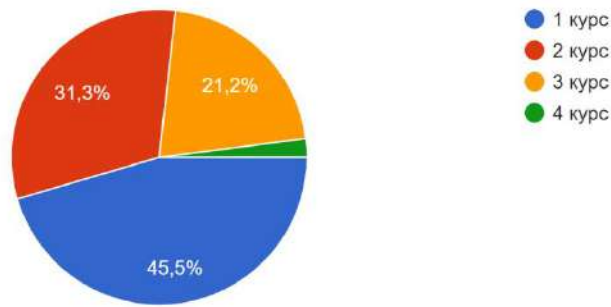

Рис. 17 – Кількість варіантів відповідей на питання: «На якому курсі Ви навчаєтесь?»

Найбільш активно брали участь в опитуванні студенти першого курсу факультету «Образотворче мистецтво» – 45,5%. Меншу активність проявили студенті другого (31,3%), ще меншу – третього (21,2%) і четвертого (2%) курсів.

Результати відповідей на питання: «На якому курсі Ви навчаєтесь?» представлені в таблиці 21.

Таблиця 21

- *Відповіді на питання: «На якому курсі Ви навчаєтесь?»*

Варіанти відповіді	Частка респондентів, що обрали відповідь, %
1 (бакалаврат)	45,5
2 (бакалаврат)	31,3
3 (бакалаврат)	21,2
4 (бакалаврат)	2

Аналіз інформації, отриманої при проведенні анкетування, дав змогу оцінити, наскільки комфортно для студентів реалізується процес дистанційного навчання в Харківській державній академії дизайну і мистецтв.

Визначаючи, що адаптація є найважливішою проблемою в багатьох освітніх установах, в анкеті студентам було запропоновано оцінити наскільки успішно вони адаптувалися в новій освітньому середовищі, тобто до умов дистанційного (on-line) навчання. Виявлено, що хоча більшість респондентів вважає, що вони цілком або ж в більшій мірі адаптувалися, а деякі навіть не переймалися цим питанням, майже третина студентів указали, що до умов

дистанційного навчання скоріше не адаптувалася – тобто, не зовсім «прийняли» дистанційний формат навчання.

Дані опитування свідчать: «адаптуватися» – не значить прийняти ситуацію, скоріше – змиритися із неминучістю, діяти за принципом: «Не можеш змінити ситуацію – змінюй ставлення до ситуації». І кількість відповідей показує, що більшість респондентів смиренно змирилися із ситуацією, на змінення якої не можуть вплинути. Це – яскравий показник високого рівня особистісної зрілості опитуваних.

Результати аналізу відповідей на питання щодо зручності навчання у дистанційному режимі збігаються із результатами відповідей на попереднє запитання – майже половина респондентів вважають навчання в режимі on-line не зовсім зручним.

Прийняти необхідність не означає відчувати зручність (задоволення).

Аналіз відповідей на питання щодо навчального навантаження показав, що сприйняття респондентами обсягів навчального навантаження дуже розбіжне – якщо 40,4% впевнені, що навантаження не змінилось, 13,1% – не переймаються питаннями навантаження, а третина опитуваних вважає що навантаження зменшилось. Лише 16,2% респондентів вважають, що збільшилось.

Ця інформація дуже важлива, тому що вказує не на реальність (кількість навантаження), а на суб'єктивне сприйняття студентами цієї кількості – у залежності від особистих мотивів щодо навчання і ступеню вираженості деяких показників особистісних якостей (рівень особистісної зрілості зокрема).

Аналіз відповідей на питання: «Які інформаційні ресурси використовують викладачі для Вашого on-line навчання?» показав – у трійці лідерів – Zoom, Telegram, e-mail листування.

Опитування виявило, що найчастіше викладачі використовують досить традиційні форми робіт, ті, які можуть бути забезпечені наявними ресурсами і технічними можливостями «домашнього» комп'ютерного і програмного забезпечення викладачів. На перших місцях – видача і перевірка завдань для самостійного виконання. Почесне друге місце – проведення відео-занять. Ці форми – чи не єдина можливість забезпечити викладання фахових дисциплін з урахуванням особливостей навчання на факультеті «Образотворче мистецтво» в умовах, коли частка студентів користуються лише смартфонами (з дуже великою розбіжністю функціональних можливостей).

Для відправки виконаних навчальних завдань пріоритет – використання месенджерів Viber, WhatsApp і ін..

На думку майже половини опитуваних (44,4%) відвідуваність навчальних занять студентами їх групи під час on-line навчання не змінилась, а 14,1% респондентів навіть не переймалися цим питанням.

Абсолютна більшість студентів означили, що викладачі завжди або ж у більшості випадків дотримуються розкладу навчальних занять в on-line режимі.

Найскладнішим для більшості опитуваних виявилась складність виконання практичних завдань за фахом без доступу до майстерень і лабораторій і складність виконання практичних завдань без пояснень викладача. І це не дивно – найбільш страждають при дистанційній формі навчання студенти спеціалізацій, при опануванні якими домінують традиційні форми і методи організації навчального процесу, адже специфіка навчання на факультеті «Образотворче мистецтво» – робота у спеціалізованих майстернях і лабораторіях, у присутності і під керівництвом викладачів.

Майже половина студентів факультету «Образотворче мистецтво», які брали участь в опитуванні (47,5%) указали, що технічних при переході на дистанційну форму навчання проблем не було. Дивно – сумували про те, що недостатньо володіють комп'ютерними технологіями лише 6% респондентів (це при тому, що використовують при дистанційному навчанні лише смартфони).

Переважна більшість (73,7%) студентів, які брали участь в опитуванні, високо оцінили роботу викладачів в умовах дистанційного навчання.

Опитування виявило – на думку деяких студентів не всі викладачі проводили, під час карантину, навчання в дистанційному форматі, інші респонденті вказують, що всі заняття проводились. Розбіжність оцінок опитуваних дуже значна, але сама наявність вказаних думок дає змогу отримати інформацію (щодо активності викладачів у роботі під час карантин) задля подальшого вивчення.

Не менше розбіжностей у думках респондентів щодо оцінки роботи кураторів.

Про високий рівень організаційної, інформаційної, соціальної, консультаційної підтримки студентів у ХДАДМ свідчить те, що у цілому, задоволених рівнем підтримки – 61,6% респондентів.

На думку опитуваних, здебільше підтримку вони отримують від одногрупників, почесне друге зайняли викладачі, на третьому у пріоритеті вибору – куратори.

Опитування виявило, що студенти визначають як недоліки, так і переваги дистанційного навчання. Найважливіший, на думку респондентів, недолік дистанційного навчання – неможливість, у повній мірі, здійснювати навчання за фаховими дисциплінами (живопис, рисунок, робота у матеріалі, тощо) і недостатній особистий контакт з викладачем.

«Недоліки» – неможливість (у тій чи іншій мірі) жити справжнім «студентським життям» – група респондентів відзначила «надмірну завантаженість», а переваги – регулювання власного режиму навантаження і поява (на думку респондентів) додаткового (до чого додали?) часу для самоосвіти і творчості.

Більше половини опитуваних під час карантину проживають у домашніх умовах, менша кількість – осталися жити у Харкові – у гуртожитку чи на знімних квартирах.

Значна кількість обраних варіантів відповідей: «Не замислювався над цим питанням» (від 1% до 15,2%) можуть свідчити як про незацікавленість респондентів, так і бути проявом низької сформованості навичок самостійно оцінювати рівень своєї відповідальності за організацію свого ж навчання та проєктувати подальші освітні маршрути, виходячи з майбутніх професійних завдань.

Наявність змістовних відповідей на відкриті питання є додатковим підтвердженням того, що в опитуванні взяли участь насамперед ті, хто мав чітко окреслену думку, позитивну чи негативну, й що більше, прагнув донести її до адміністрації шляхом відкритих відповідей.

Під час аналізу результатів анкетування складалось враження, що опитування стало для частини студентів можливістю «достукатись» до адміністрації, нарешті висловити «наболіле» або ж своє захоплення.

Фактично, саме ці відповіді дають можливість зафіксувати проблемну ситуацію та за можливості скорегувати чи виправити її.

Дуже зворушливе побажання: «Дуже прошу щось із цим зробити ...».

І незадоволення:

- Максимально незадоволений тим, що не бачу своїх улюблених однокласників.
- Дистанційне навчання найогидніше що можна придумати, це не навчання! А маячня цілковита.

Аналіз відповідей на «відкриті» питання, а також виказані побажання показав, що значка кількість респондентів не бачить своєї відповідальності за організацію власного навчання – як в умовах дистанційного так і не дистанційного навчання, не бере до уваги складнощі, з якими зіштовхнулося все людство в умовах пандемії, прагне перекласти відповідальність за організацію зручного і комфортного навчального середовища на викладачів, кураторів тощо.

Ось, наприклад, студент незадоволений тим, що: «В зазначений час не завжди є доступ до ноута, інтернета». Але ж «зазначений час» – це заняття за розкладом, про які студентів оповістили заздалегідь. Отже, де повинен бути студент під час занять за розкладом? Очікують, що у такому місті, де є доступ до ноута, інтернета.

Або ж побажання: «...хоча б по декілька годин заняття один на один з викладачем, було би набагато краще і зручніше». Так, перехід до навчання за індивідуальним планом можливий – але лише при наявності вагомих підстав. Дійсно: «...декілька годин заняття один на один з викладачем, було би набагато краще і зручніше». Але ж студент не замислюється про незаплановане навантаження викладачів при проведенні таких занять.

А хто ж відповідь на питання: «...Не розумію, як можна навчатися живопису на дистанційному навчанні. Якщо немає у повній мірі бажання щось робити в період карантину?»

Показник для проведення корекційних заходів із метою формування навичок само менеджменту і ціле утворення виказане автором побажання: «На мою думку, було б непогано зробити обов'язкові онлайн-зустрічі з

викладачами з рисунку та живопису, щоб звітувати їм про процес виконання робіт. Коли немає чітких щотижневих дедлайнів, важко фокусуватися на послідовному виконанні великої кількості робіт».

Тож такі побажання і запитання – свідчення низького рівня особистісної зрілості опитуваних.

Ці результати цілком очікувані, адже, з урахуванням особливостей навчання на факультеті «Образотворче мистецтва» важко уявити ще які-небудь спеціальності (хіба що медичні), настільки не пристосовані для проведення навчального процесу у дистанційному форматі.

Можливо це може бути пов'язано з тим, що дистанційні заняття для нас все ще в новинку і ми не маємо належного досвіду і навичок ефективної організації навчального процесу, до того ж – з урахуванням специфіки навчання у закладі вищої художньої освіти.

Студентське опитування, як частина діяльності Робочої групи із забезпечення якості освітньої діяльності, поруч із вивченням поглядів викладачів, випускників і працедавців, дотриманням академічної доброчесності дає об'єктивний матеріал для вдосконалення навчального процесу, включно з поглибленням soft skills (соціальних навичок і умінь).

Результати опитування допомогли виявити основні труднощі і проблеми студентів в процесі переходу на дистанційне навчання, і допоможуть визначити шляхи їх вирішення. Також на основі результатів опитування, буде здійснено підбір оптимальних технологій і засобів як дистанційного навчання, так і оптимізації навчального процесу, висновки моніторингу будуть покладені в основу подальшого вдосконалення внутрішньої системи забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти у Харківській державній академії дизайну і мистецтв.

22.04.2020 р.

Голова робочої групи
з забезпечення якості
освітньої діяльності ХДАДМ

Наталя БІЛЬДЕР